

Naturvernforbundet
Oslo og Akershus

ÅRSBERETNING OG REGNSKAP 2025

FOR

Naturvernforbundet
Oslo og Akershus

Innholdsfortegnelse

Naturvernsaker	3
Marka	3
Vern og restaurering	3
Oppfølging av hogst godkjent etter markaforskriften	5
Oslo kommuneskoger	11
Ny flerbruksplan for kommuneskogen inkluderer nærskogsone	11
Arealinngrep i Marka	12
Annet	14
Skogen – mer enn bare trær (skogglede)	17
Kartlegging med Erik Kagge	17
BYEN	18
Arealaker	18
Elvedalene i Oslo	21
Arealgruppa i NOA	23
Fjorden	23
Naturformidling	24
NOAs skoleprosjekt: “Nærnaturskolen”	24
Markaporten Søndre Sandås	26
Barnehage- og barneskolebesøk 2025	26
Åpen dag på Søndre Sandås	27
Annet som skjedde på Søndre Sandås	27
Arrangementer i NOA-regi	30
Smak på naturen	30
Naturpust	31
Aktiviteter i samarbeid med Blå Kors	32
Aktiviteter i samarbeid med Oslo Røde Kors	32
Arrangementer med Lokallagene	33
Eksterne arrangementer og aktiviteter	33
Uttalelser, klager og utspill	35
Fra NOA	35
Uttalelser i regi av Forum for natur og friluftsliv (FNF) Oslo og Akershus - støttet av NOA	36
Organisasjonen	37
Æresmedlemmer	37
Årsmøtet 2025	37

Representasjon	38
Medlemsutviklingen	39
Sosiale treff	39
Kontoret.....	39
Arbeidsgrupper og temalag	41
Temalag	41
Driftsstyret for Frønsvollen.....	41
Markagrappa	41
Informasjonsarbeid	41
Eksterne foredrag og representasjon 2025	44
Markakalenderen 2026.....	45
NOAs prosjekter.....	46
Lokallag	49
Årsmelding for Frønsvollen 2025. En beskrivelse av aktivitetene.	51

Naturvernsaker

Marka

Vern og restaurering

Forslag om økologiske korridorer i Marka i Oslos nye arealplan

Forslaget om økologiske korridorer i Marka, som hensynssoner for naturmiljø i henhold til plan- og bygningsloven, ble lagt ut på høring som del av revisjon av kommuneplanens arealdel i Oslo juni 2023, under det rødgrønne byrådet. Kommunevalget 2023 førte til byrådsskifte i Oslo og i Høyre/Venstre-byrådets Hammersborgerklæring kan man lese at byrådet vil arbeide for økologiske korridorer i Marka.

Etter høringen i 2023 har korridorenes videre skjebne avventet det nye byrådets arbeid med planen. Et positivt signal kom ved Oslo bystyres behandling 24. september 2025 av MDGs forslag om å arbeide for nasjonalpark i Nordmarka. Bystyret stemte ned nasjonalparkforslaget, men vedtok samtidig med overveldende flertall at «Bystyret ber byrådet jobbe videre for å få på plass hensynssoner for naturmiljø (økologiske korridorer)». Kun FrP og en uavhengig representant stemte mot.

NOA har i 2025 initiert møter med henholdsvis byråd for byutvikling, James Stove Lorentzen, og byråd for miljø og samferdsel, Marit Veia, der vi presenterte det faglige grunnlaget for å stå fast ved økologiske korridorer som hensynssoner i arealplanen. Representanter fra WWF og Naturvernforbundet nasjonalt bidro i møtene.

Arealplanen er per januar 2026 ennå ikke fremmet for politisk behandling av byrådet, men forventes å komme til andregangshøring i 2026.

NOA på befaring med byråd for miljø og samferdsel, Marit Vea, i kommuneskogen vest for Lilloseter i Lillomarka, august 2025. Foto: NOA

NOAs samla plan for vern og restaurering av Markas naturverdier

NOA har i 30 år hatt Markas naturmangfold som en hovedsak, og har hele tiden akslet ledertrøya i vernearbeidet. Nå tar vi skrittet videre: Vern er ikke lenger er nok. Derfor vil vi foreslå en samlet plan for vern og restaurering av skogene i Oslomarka. Forslaget går for det første ut på å verne de siste større konsentrasjonene av naturskog. De delene av naturskogen som har store, dokumenterbare verdier foreslår vi at vernes som naturreservater, de øvrige som friluftslivsområder. Men vern er ikke nok, vi må også sørge

for en landskapsøkologisk sammenheng mellom verneområder og andre kjerner med store verdier, slik at artene kan klare seg på lang sikt.

NOA foreslår derfor tre ulike tiltak i tillegg til vern: nye landskapsvernområder, restaureringsområder («hoppesteiner») og sammenhengende økologiske korridorer. Økologiske korridorer i Marka er som omtalt i forrige avsnitt foreslått i Oslo kommunes reviderte arealplan.

NOAs plan for Romeriksåsene, Lillomarka, Nordmarka og Krokskogen skal sluttføres i 2026. I 2025 er det brukt mye tid på å gå opp og dokumentere tilstanden i aktuelle korridorer. Biofokus har i 2025 på oppdrag fra NOA kartlagt naturverdier; arter og naturtyper, i mulige nye verneområder flere steder i Marka. Resultatene gir viktig ny kunnskap og er åpent tilgjengelig i Naturbase.

Nye verneområder i Marka

Følgende naturreservater er vedtatt sist arbeidsår:

- Utvidelse (77 da.) av Eine naturreservat, Bærum kommune
- Utvidelse (3723 da.) av Østmarka friluftslivsområde, Oslo kommune

I tillegg er følgende forslag om nye verneområder i prosess:

- Vardåsen, Asker kommune
- Utvidelser av Østmarka nasjonalpark, Lørenskog og Enebakk kommuner
- Ringkollen, Ringerike kommune. Statsforvalteren har bestilt naturkartlegging, som er gjennomført av Biofokus i 2025
- Holumskogen, Nittedal. Statsforvalteren sendte tilråding til Miljødirektoratet 2.2.26.

Oppfølging av hogst godkjent etter markaforskriften

Fremdeles ingen forbedring av mulighetene for innsyn og medvirkning i hogst i Marka

Som omtalt i årsberetningene for 2021 - 2024 har innføringen av ny markaforskrift fra 1.1.2022 gjort det mer krevende for NOA å få informasjon om søknader og vedtak om hogst i Marka.

Søknader og vedtak skal ifølge forskriften leveres elektronisk, og til dette formålet benyttes Landbruksdirektoratets system ØKS. Som følge av en kjent, men vedvarende mangel i

systemet leveres fremdeles mange søknader manuelt per epost til landbrukskontorene eller skogbrukssjef og er dermed kun sporbare via kommunenes postlister. Flere frivillige hjelper NOA med å søke opp søknader og vedtak i kommunenes postlister. Selv om alle vedtak, og mange søknader, opprettes og er tilgjengelig elektronisk i Landbruksdirektoratets ØKS-system, viser direktoratet ingen tegn til å prioritere åpen tilgjengeliggjøring av dokumentene. NOA har ikke gitt slipp på saken og arbeider videre for en åpen, digital innsynsløsning for søknader og vedtak om hogst i Marka.

Nittedal Arbeiderparti inviterte til åpent møte med klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen 22. oktober 2025 og NOA benyttet muligheten til å stille statsråden spørsmål om hvordan Regjeringen vil sørge for at de siste naturskogene bevarer og for ettertiden. Foto: NOA

Hogst i markas siste naturskoger

På oppdrag fra Regjeringen lager nå forskere et kart over de delene av norske skoger som er minst påvirket av hogst – et naturskogskart. Samtidig opplever NOA at markakommunenes landbrukskontorer gir skogeiere tillatelse til å hugge i de delene av Oslomarka som er på det nye kartet. Naturskogen forsvinner mens den kartlegges.

Det nyeste eksempelet er ved Steinvollen seter, like sør for Spålen-Katnosa naturreservat i Nordmarka. Naturskogen her har høy natur- og verneverdi og er i flere omganger foreslått som en utvidelse av naturreservatet. NOA har dokumentert at området huser et stort antall rødlistede og truede sopp- og lavarter som er avhengig av naturskog med gamle og døde trær.

NOA følger med på alle søknader om hogst i Oslomarka, og i mer enn to år har vi forsøkt å stanse hogsten ved Steinvollen, med henvisning til at skogbrukslovens markaforskrift gir hjemmel til å nekte hogst som kan være til «vesentlig ulempe» for naturmiljøet.

Statsforvalterens landbruksavdeling har imidlertid sin egen snevre oppfatning av hva som er til «vesentlig ulempe» for naturmiljøet og har velsignet kommunens tillatelse. Les mer i NRKs omtale av saken her: www.nrk.no/norge/xl/naturvernforbundet-frykter-hogst-i-verdifullskog-i-oslomarka-1.17564389.

NOAs Gjermund Andersen dokumenterer tilstanden i naturskogen ved Steinvollen sent i april 2025. Foto: NOA

Som del av behandlingen av NOAs hogstklage inviterte Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus 14. mai 2025 til befaring av den omstridte naturskogen ved Steinvollen. På befaringen deltok også NOA, Løvenskiold, Norskog, Skogeierforbundet og skiforeningen. Foto: NOA

Oppfølging av hogstmeldinger / klager

NOA gjennomførte også i 2025 en rekke synfaringer av områder omsøkt for hogst.

Fem hogstvedtak er påklaget etter sist årsberetning. Klagene er begrunnet med manglende hensyn til naturverdier, landskapsverdier og/eller verdier knyttet til naturopplevelse og friluftsliv. Vi har også i 2025 ved flere tilfeller påvist at kommunens vurdering av naturmangfoldlovens forvaltningsprinsipper er mangelfull, og at kunnskapsgrunnlaget kommunen baserer sine vurderinger på er mangelfullt. I en pågående klagesak i Bærum kommunale skog, klage på godkjent hogst ved Libakk/Stovivannet, har vi løftet manglende etterlevelse av naturmangfoldloven §7 - at vurdering av naturmangfoldlovens §§ 8-12 skal fremgå av vedtaket - opp til Landbruksdirektoratet som klageorgan.

I tabellen under er listet opp NOAs hogstklager i arbeidsåret 2025. I tillegg er vist klager hvor utfallet ikke var avgjort i tilsvarende oversikt i årsberetningen for 2024.

Kommune	Gbnr.	Klagemåned	Klageårsak	Utfall
Bærum	109/1	Februar 2026	Store livsmiljøkvaliteter.	
Rælingen	96/7	September 2025	Hogst vil være til vesentlig ulempe for friluftsliv. Sammen med Østmarkas venner	Ikke medhold
Nittedal, Aurevannsputtene	7/1	September 2025	Hogst ivaretar ikke naturmiljø og friluftsliv. Sammen med Naturvernforbundet i Nittedal	Ikke medhold
Bærum, Tanumskogen	45/1	August 2025	Manglende hensyn til naturmiljø, friluftsliv og kulturminner.	Vedtaket opphevet, området er ikke i Marka
Bærum, Libakk v/Stovivannet	78/5	Mai 2025	Ikke vurderte naturtyperegistreringer og artsregistreringer, manglende vurdering av nml. §§ 8-12	Ikke avgjort
Hole	219/1	April 2025	Manglende vurdering av nml. §§ 8-12.	
Lier, ved Rotuelva	154/1	Februar 2025	Manglende vurdering etter nml. §§8-12, spesielt nml. §10. Eldre miljøregistreringer.	Ikke medhold
Oslo, Vennerlia i Sørkedalen	15/1	November 2024	Dispensasjon til svært store hogstflater begrunnet med tørkestress.	Delvis medhold; vilkår justert

Indre Østfold	816/1	November 2024	Rødlistede arter og gammel skog på lav bonitet	Ikke avgjort
---------------	-------	------------------	--	--------------

NOAs Erik Kagge på artsjakt i Tanumskogen, Bærum, i et område omsøkt for flatehogst. Foto: NOA

Anmeldelse av hogst nord for Gjerdingen, Lunner

I oktober 2025 mottok NOA bilde- og videodokumentasjon som viste omfattende hogst ved og over Grytbekken, en tilførselsbekk til Gjerdingen som også er en viktig gytebekk for storørreten her. Bekkene i hogstområdet var fulle av hogstavfall og kjøreskader etter hogstmaskiner medførte omfattende nedslamming av vassdraget nedstrøms og helt ut i Gjerdingen. Det var ikke søkt Statsforvalteren om dispensasjon til hogst i bekkenes kantsoner, tross at bekkene er inntegnet i NVEs elvenett.

NOA leverte i november en anmeldelse med tre hovedpunkter:

- Hogst av kantsoner: Brudd på vannressursloven og bærekraftforskriften etter skogbrukslovens bestemmelser om forvaltning av kantsoner til vassdrag.
- Terrengransport av tømmer har medført nedslamming av vassdrag: Brudd på bærekraftforskriften og markaforskriftens bestemmelse om å ta miljøhensyn.
- Flatehogst er gjennomført over en sammenhengende flate som går langt ut over markaforskriftens størrelsesbegrensning.

Forholdet etterforskes av Innlandet politidistrikt.

Hogsten langs Grytbekken, en gytebekk til Gjerdingselva, medførte også omfattende nedslamming av vassdraget. Bekkeløpet er markert med rød strek.

Oslo kommuneskoger

Ny flerbruksplan for kommuneskogen inkluderer nærskogsone

Lillomarkas Venner, Østmarkas Venner og NOAs felles forslag fra oktober 2024 til byråd for miljø og samferdsel om etablering av en permanent «nærskog-sone» i Oslo kommunes skoger har båret frukter. Høringsforslaget av juni 2025 til ny flerbruksplan inkluderte retningslinjer for skjøtsel og forslag til geografisk avgrensning av nærskogsoner.

Foruten støtte til nærskogsonen inneholdt NOAs uttalelse en rekke mindre merknader og presiseringer til høringsforslaget.

Byrådet har varslet at flerbruksplanen skal legges frem for politisk behandling innen sommeren 2026.

Arealinngrep i Marka

Ny skogsbilvei i Østmarka, Lørenskog; “Dammyrveien”

Losby Bruks 2022-søknad om en ny nesten 4 km skogsbilvei i et hittil inngrepsfritt område av Østmarka belyser hvor svakt miljøinteressene står mot skogbruksinteresser, også i Marka.

Lørenskog kommunestyre avsto i 2024 med stort flertall både Losby Bruks veisøknad og Losby Bruks påfølgende klage. Kommunestyret begrunnet avslagene med at veiltaket ville utgjøre et for stort permanent naturinngrep i Østmarka. Senere, i februar 2025, ga Statsforvalteren klageren medhold og godkjente samtidig den veisøknaden kommunestyret to ganger hadde avvist. NOA, Naturvernforbundet i Lørenskog og Østmarkas Venner klaget så Statsforvalterens vedtak inn for Sivilombudet. Sivilombudet valgte å gå inn i saken, og stilte ettersommeren og høsten 2025 en rekke spørsmål til de tre berørte departement; Landbruks- og matdepartementet (skogbruksloven og landbruksveiforskriften), Kommunal- og distriktsdepartementet (plan- og bygningsloven) og Klima- og miljødepartementet (markaloven) og deretter spørsmål til Statsforvalteren knyttet til deres tolkning og forståelse av sentrale lov- og forskriftsbestemmelser.

NOA imøteser Sivilombudets klargjøring av:

- Kommunestyrets myndighet til å avslå veisøknader etter landbruksveiforskriften
- Reguleringsplikten for landbruksveier, jf. Plan- og bygningsloven § 19-1, første ledd.
- Behandlingen av reguleringspliktige landbruksveier etter markaloven

Sivilombudet har varslet at deres uttalelse kan foreligge i månedsskiftet januar/februar 2026.

Gyrihaugen – restaurering av Forsvarets inngrep

Markarådet var i juni på befaring til Gyrihaugen der Ringerike kommune orienterte om status for deres oppfølging av Statsforvalterens ugyldiggjøring 11. mars 2025 av tidligere dispensasjonsvedtak etter markaloven for Forsvarets ankomstvei til Gyrihaugen. Kommunen har hjemmel i markaloven § 18 til å kreve opprettingstiltak.

I etterkant av befaringen sendte Markarådet en felles uttalelse der det ble listet opp konkrete opprettingstiltak og bedt om at en plan for opprettingstiltakene ble sendt på høring til markaorganisasjonene. NOA sendte supplerende kommentarer, da våre ønsker for restaurering går lenger enn Markarådets forslag.

Per januar 2025 opplyser Ringerike kommune at Forsvarsbygg utarbeider et forslag/skisse til tiltak som kan gjennomføres både langs adkomstveien til Gyrihaugen og på selve toppen. Forslaget baseres på de overordnede retningslinjene administrasjonen har gitt for hvilke typer tiltak som kan være aktuelle. Forsvarsbygg har opplyst at de forventer å oversende forslaget i begynnelsen av februar. Når forslaget foreligger, vil administrasjonen legge det frem som en prinsippsak til politisk behandling. Dersom det blir politisk enighet, vil saken deretter bli sendt på høring til relevante instanser og interesseorganisasjoner.

Slik ser toppen av Gyrihaugen ut anno juni 2025 etter Forsvarets klargjøring av tomt for en ny radarstasjon som likevel ikke kunne bygges her. Foto: NOA

Oppgradering av alpinanlegget i Grefsenkleiva og Trollvannskleiva

Som omtalt i tidligere årsberetninger har Bymiljøetaten over mange år arbeidet med planer for oppgradering og utvikling av alpinanlegget i Grefsen- og Trollvannskleiva. Et revidert planforslag ble lagt ut på høring i mai 2025.

Selv om det reviderte planforslaget innebærer mindre omfattende naturinngrep enn Bymiljøetatens opprinnelige forslag, medfører planen etter NOAs syn fremdeles uakseptable konsekvenser for natur og friluftsliv, og varige negative konsekvenser for landskapskvaliteter og kulturminnet Haralds hytte. Våre viktigste merknader til planforslaget er:

- Av hensyn til natur, verneverdig eventyrskog, friluftsliv, landskap og kulturminnet Haralds hytte må heisløsningen øst for Grefsenkleiva med nytt planert topp-plata utgå.
- Av hensyn til friluftslivet må det, gitt ny sammenhengende nedfart, stilles rekkefølgekrav om å etablere sikker kryssing (bro) der turveien fra vest (Grefsen) krysser Grefsenkleiva.
- Sommerdrift av anlegget er hverken omfattet av konsekvensutredningen for friluftsliv eller risiko- og sårbarhetsanalysen. Reguleringsbestemmelse 2.4.3 som tillater tilrettelagt for terrengsykling må utgå.
- I lys av konsekvensen av klimaendringene; mildere, våtere og ustabile vintre, savner vi en utredning av anleggets forventede levetid, driftstid per vintersesong og klimaregnskap.
- Marka skal ikke være et massedeponi. Uten den planlagte sammenhengende nedfarten i Grefsenkleiva vil massebehovet være marginalt. Også av hensyn til naboer bør tilkjøring av masser begrenses til en skånsom utjevning av dagens traseer i øvre Grefsenkleiva.

Grefsenåsen er et helårs friluftslivsområde, med mye gammel og opplevelsesrik skog. NOA etterlyser fremdeles en plan for oppgradering og drift av skianlegget i Grefsenkleiva som reelt tilpasser seg den eksisterende helårsbruken av området utenom skianlegget.

Annet

Markarådet

Nytt Markaråd er oppnevnt etter kommunevalget 2023 for perioden 2024-2027. NOA er i denne perioden også representert i Markarådets arbeidsutvalg.

Det ble avholdt tre møter i Markarådet i 2025, i februar, juni og november. NOA var representert på alle møter. Gjennomgående tema var orienteringer om Dammyrveien i Lørenskog, restaurering på Gyrihaugen og endringene i markaloven.

Markaloven er revidert, men skogbruket er stadig unntatt

Revideringen av Markaloven ble i år vedtatt, 16 år etter at loven trådte i kraft. Lovendringene gjelder fra 1.7.2025.

Markaloven har som formål «å fremme og tilrettelegge for friluftsliv, naturopplevelse og idrett. Loven skal sikre Markas grenser og bevare et rikt og variert landskap og natur- og kulturmiljø med kulturminner. Det skal samtidig tas hensyn til bærekraftig bruk til andre formål.»

Loven beskytter markanaturen mot nedbygging som boligutbygging og hyttefelt, men har fremdeles særlig én stor mangel: Den virksomheten som har aller størst påvirkning på friluftsliv, naturopplevelse, naturmiljøet og landskapet – skogbruket – er stadig unntatt fra loven. Nye tiltak i skogbruket, som landbruksveier, er sågar unntatt fra den interesseavveiningen andre tiltak må gjennomgå. Konsekvensen er at landbrukstiltak som hovedregel ikke i det hele tatt vurderes mot markalovens formål. NOA oppnådde å få en debatt om dette under Stortingets behandling 22. mai, men Rødts løse «NOA-forslag» fikk dessverre kun støtte fra SV, Venstre og MDG, og falt. Debatten kan ses i opptak på Stortingets hjemmeside, hvor man også kan finne dokumenter fra lovendringsprosessen. Vi viser for øvrig til omtale av lovendringene i NOAs årsberetning for 2024.

Et nytt skogbruk!

Oslo har i noen år vært en foregangskommune ved å legge økt vekt på hensyn til rekreasjon og naturmangfold i ordinær skogsdrift. I Oslo kommunes skoger er hogst av enkelttrær i stedet for store, skjemmende flatehogster blitt normen, og yngre tilplantede granskoger skjøttes til fleraldret, flersjiktet og variert skog. Omleggingen av skogsdriften har vært vellykket. NOA arbeider for en tilsvarende omlegging av skogbruket i Marka og landet for øvrig. Dette skjer blant annet gjennom foredragsvirksomhet, befaringer og kurs i felt og etablering av samarbeid med ulike aktører, der særlig NOAs Gjermund Andersen er en sentral ressursperson.

Naturvernforbundet

Oslo og Akershus

NOAs Gjermund Andersen holder innlegg om fordelene ved selektiv hogst på markasamlingen i Maridalen, juni 2025. Foto: NOA

NOA på befaring i Oslos kommuneskog ved Lilloseter der NOAs Gjermund Andersen gjennomfører et blinkeprosjekt i samarbeid med Bymiljøetaten. Skogeiere som ønsker å lære mer om selektiv hogst har vært

Naturvernforbundet

Oslo og Akershus

aktive deltakere i prosjektet gjennom kurshelger i regi av NOA. Målet er å bevare et eventyrskogpreget skogbilde også etter hogst, i kombinasjon med et økonomisk rasjonelt skogbruk. Foto: NOA

NOA deltok på skogdag i Sørkedalen oktober 2025 i regi av Regionkontor Landbruk og Løvenskiold skog, som en del av landbrukskontorets "prosjekt lukket hogst" der NOA er med som prosjektdeltaker. Foto: NOA

Skogen – mer enn bare trær (skogglede)

NOA fikk i 2025 støtte fra prosjektet "Skogen - mer enn bare trær" til kurs/kartlegging i samarbeid med andre lokallag/fylkeslag i Naturvernforbundet, turer med ungdomsskoleklasser i Skådalen (omtalt under "Nærnaturskolen"), gjennomføring av "skogdag" med skoleklasser og barnehager ved Sognsvann (omtalt under "Markaporten Søndre Sandås").

Kartlegging med Erik Kagge

11.02 Kartleggings tur til gammelfuruskogs område på Tjømme.

23.04 Kartleggings tur med sopp og nyttesvekster i området som trues av vindmøller og skytebane i Lillestrøm.

24.05 Kartleggings tur til Elgbrenna med Kjukelaget.

03-06.07 Kartleggings tur med Botanisk forening rundt Mylla.

14-16.07 Kartlegging av område oppe ved Dokkfløy i Gausdal, som var truet for hogst. Betalt av eksterne midler

25.08-04.09 Artskartlegging av uvernete områder i Pasvik i Finnmark, i samarbeid med Biofokus, Dokkadelta og Biologer fra Sverige. Kurs i artsmangfoldet i Pasvik for lokallaget Miraculix i sopp og nyttesvekstforeningen og lokale intresserte. Betalt av Skogen mer enn bare trær.

BYEN

Arealsaker

NOA har gjennom 2025 engasjert seg i og bistått lokallagene i følgende arealsaker

- **Planer om vindkraftanlegg og skytebaneanlegg i Krogstadmarka, Lillestrøm:**

Krogstadmarka i Lillestrøm kommune er et stort sammenhengende skogsområde med variert landskap og et rikt dyreliv. Dette området brukes mye til rekreasjon av kommunens innbyggere. Dette området er under stort press.

Eidsiva Hafslund Vind og Akershus Energi ønsker å bygge massive vindturbiner midt i skogen i Krogstadmarka i Lillestrøm kommune. Samtidig ønsker Lillestrøm pistolklubb å beslaglegge et dobbelt så stort område til skytevirksomhet. Kommunen, som også er grunneier, har vedtatt å utrede begge disse forslagene.

Det er viktig for oss å arbeide mot slike nedbyggingsprosjekter av nærnaturen i befolkningsnære områder. Sammen med DNT Oslo og omegn, Fet Jeger og Fiskeforening, Motvind Lillestrøm og Aurskog og naturvernforbundet i Lillestrøm arrangerte folkemøte i Lillestrøm Folkets hus torsdag 29.januar

- **Haugerudmorenen ved Kringsjå, Oslo:** Forslag om nye idrettsanlegg truer moreneryggen fra siste istid, registrerte naturtyper og et per nå brakklagt jordbruksareal. Lokallaget Oslo Nord har som følge av utbyggingsforslaget, og utbyggingen ved Rikshospitalet, fremmet forslag om landskapsvernområde for å beskytte den gjenværende naturen og jordbruksarealene langs Sognsvannsbekken. I juni 2025 ble det gjennomført åpen guidet tur i regi av lokallaget Oslo Nord, med stort oppmøte. NOA deltok på befarings langs Sognsvannsbekken med byråd for miljø og

samferdsel i november, initiert av lokallaget, der ønsket om bedre vern av området ble adressert. NOA har gjennom året også testet ut undervisningsopplegg for skoleklasser langs Sognsvannsbekken ned til Haugerudmorenen, og gjennomført restaureringstiltak på Haugerudmorenen.

- **Ullernchausséen ved Radiumhospitalet, Oslo:** Forslag om utvidelse av kunnskapsmiljøer og næringsvirksomhet relatert til kreftforskning truer rødlistede arter og naturtyper, herunder hule eiketrær. Det ble i 2024 gitt tillatelse til videre planarbeid tross klar innsigelse fra Bymiljøetaten om konsekvensene for nasjonalt viktige naturverdier. I 2025 har planprogram for reguleringsarbeidet vært på høring i to runder lokallaget Oslo Vest og NOA har uttalt seg til begge. For NOA har det vært særlig viktig å peke på plan- og bygningsloven og konsekvensutredningsforskriftens krav om å vurdere alternative lokaliseringer, for å unngå nedbygging av umistelig natur.
- **Aslakveien ved Mærradalen, Oslo:** Naturvernforbundet i Oslo Vest og NOA ønsker at planene om ny boligbebyggelse på dagens næringsområde nedskaleres betydelig av hensyn til natur- og friluftslivskvalitetene i Mærradalen. Våre forslag til nedskalering ble presentert for Oslos byråd for byutvikling i møte med lokallaget, naboer og NOA i juni 2025. Byrådet hadde da allerede bedt om et noe nedskalert planalternativ, men likevel for omfattende og tett på Mærradalen sammenholdt med vårt ønske. Det alternative planforslaget ble utarbeidet høsten 2025 og er oversendt byrådet januar 2026. Vi vil søke å påvirke den politiske sluttbehandlingen av saken.
- **Vestnebbå, ved Bunnefjorden, Ås:** NOA har engasjert seg i bevaring av skogområdet på Vestnebbå i Ås kommune. Skogområdet er registrert som en regionalt viktig naturtype med variert, gammel skog og ligger i tilknytning til Kjøyabukta som er satt av som naturvernområde i kommunens arealplan. Hele området er vurdert som et av de mest biologisk viktige områdene i Ås kommune, og er omfattet av hensynssone for bevaring av naturmiljø. Imidlertid er hensynssonen ikke til hinder for ordinær skogsdrift som er varslet og planlagt. Saken belyser misforholdet mellom miljøhensyn etter plan- og bygningsloven og skogbruksloven. Lokallaget, NOA, FNF og flere andre har levert innspill om bedre vern av Vestnebbå i medhold av plan- og bygningsloven til rulleringen av kommunens arealplan som ble påbegynt våren 2025. Innspillet om bedre vern ble av politikerne vedtatt inkludert i den videre utredningsprosessen, mot kommuneadministrasjonens innstilling.

Naturvernforbundet

Oslo og Akershus

NOA-styret, her med Pål Hermansen i front, og lokallaget i Lillestrøm på befarings i Krogstadmarka, mai 2025.

Foto: NOA

Her skal komme en ny boligblokk, kloss inntil de verneverdige naturmiljøene i Mærradalen, en del et større utbyggingsprosjekt i Aslakveien. Foto: NOA

Glimt fra befarings med byråd for miljø og samferdsel, Marit Veia, langs Sognsvannsbekken i november 2025. Fra venstre Kari Feiring og Henrik Hovland fra Naturvernforbundet Oslo Nord, Mari Veia og Leif Ryvarden. Foto: NOA

Elvedalene i Oslo

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus arbeider aktivt for å få vernet biologisk viktige partier i Oslos elvedaler som naturreservat.

Oslo og Bærum kommuner har lenge stilt seg positive til en verneprosess for kommunalt eide naturområder langs Lysakerelva og høsten 2025 la Statsforvalteren et verneforslag for

Lysakerdalen ut på høring. Verneforslaget er på 598 dekar og faller inn under ordningen med frivillig skogvern.

Varig vern av Lysakerdalen kan bli en mal for videre vernearbeid for Oslos elvedaler. NOA har allerede sendt inn konkrete verneforslag langs Ljanselva og i Mærradalen til Oslos byråd for miljø og samferdsel og Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Viken. For Hoffselva har vi sendt en foreløpig verne vurdering til Bymiljøetaten og Oslos byråd for miljø og samferdsel, der vi ber om ytterligere naturkartlegging og en plan for vern også langs dette vassdraget.

Alle elvedalene har rødlistede arter og viktige naturtyper, men ingen er vernet etter naturmangfoldloven. Vi har anmodet byrådet for miljø og samferdsel om å gi Bymiljøetaten i oppdrag å utarbeide en felles verneplan for elvedalene i den «blågrønne» byen. Det er en konkret og meningsfull oppgave, og det er som regel vinn-vinn-tiltak for naturmangfold og folkehelse.

Vern med tilhørende forvaltning kan også bedre vannkvaliteten, blant annet gjennom naturlig nitrogenrensing (jfr Oslofjorden). De gode erfaringene fra tilsvarende tiltak (eks.

Hovinbekken) bør være en inspirasjon for håndteringen av andre elvedaler og bekke drag.

Georg Reiss, Silje Synøve Høgelid og Cathrine Grøndahl i NOAs styre beundrer Dronningfossen i Hoffselva under befaring i juni 2025. Foto: NOA

Arealgruppa i NOA

Norge står i en naturkrise. Natur taper terreng bit for bit gjennom planlagte og godkjente arealinngrep, ofte basert på utdaterte arealplaner og mangelfull kartlegging av naturverdier. Beslutninger tas på sviktende kunnskapsgrunnlag, og det skjer i et tempo som truer våre økosystemer, artsmangfold og fremtidig livskvalitet.

Arealforvaltning har alltid vært en kjerneoppgave i NOA, men innsatsen i dag er først og fremst knyttet til enkeltsaker. Arealgruppa ble etablert i april 2025 med mål om å jobbe mer systematisk, langsiktig og faglig fundert for å bevare naturmangfoldet i regionen.

Arealgruppa består i dag av en deltidsansatt prosjektleder og seks frivillige med bakgrunn innen jus, planarbeid, økonomi, biologi, naturforvaltning og politiske prosesser. Gruppen er etablert av NOA, men har selvstendig faglig og strategisk fokus. Gruppen skal bidra til læring og støtte på tvers av lokallagene i Oslo og Akershus. Arealgruppa jobber også i tett samarbeid med FNF.

Arealgruppas mål er å sikre at naturmangfoldet i regionen blir bevart for nåværende og kommende generasjoner. Gruppens visjon er en region der arealforvaltningen skjer i samsvar med naturens tålegrenser, der lovverk for naturvern og bærekraftig utvikling blir fulgt, og der irreversible naturinngrep unngås.

Arealgruppas målsettinger er blant annet å være en effektiv vaktbikkje for naturen – et bindeledd mellom naturens behov, frivillig engasjement og offentlig ansvar. Gruppa søker å avdekke og stanse arealinngrep som truer viktig natur og arbeider for å styrke vernet av verdifulle naturområder. Samtidig er det et viktig fokus for Arealgruppa å inspirere og veilede kommunene til å forbedre sin arealpolitikk og bidra til økt bevissthet om verdien av intakt natur blant beslutningstakere og lokalbefolkning.

Fjorden

28.10.2025: Miljøvennlige småbåthavner - test av metoder for miljøforbedring under flytebrykker - søknad om tillatelse til utsetting av rev. *Sammen med Naturvernforbundet i*

Oslo og Akershus.

Naturvernforbundet og NOA inviterte lokallagene og fjordgruppa til møte om Oslofjorden 25. juni 2025. Foto: NOA

Naturformidling

NOAs skoleprosjekt: “Nærnaturskolen”

Våren 2025 startet vi opp vårt nye skolesatsingsprosjekt "Nærnaturskolen". Nærnaturskolen er et tredelt prosjekt. For det første vil vi fortsette å tilby de faste turene på Sognsvann (for elever i grunnskolen) og i Skådalen (for elever i ungdomsskole og på videregående skole), for det andre vil vi tilby kartlegging og forslag til opplegg i skolars nærområde. Gjennom denne delen av prosjektet ønsker vi å støtte lærere og skoler som vil bruke sin nærnatur i undervisningsøyemed. I samarbeid med lærere legger vi opp en eller flere ruter i skolens nærnatur, med ulike temaer fra læreplanen. Målet er at lærerne og skolen skal eie prosjektet, og inkludere det som del av sitt undervisningsopplegg. Undervisningsoppleggene kan omfatte alt fra, naturkartlegging/naturregistrering, fjerning av fremmede arter, søppelrydding, naturrestaurering, lage fuglekasser/insektshotell, henge opp, stille og registrere fugler/insekter. I den grad NOA finner relevante forskningsprosjekter kan vi formidle kontakt og bistå slik at skoler kan delta i prosjekter knyttet til Naturvernforbundet i Oslo og Akershus skal være et støtte apparat, der lærerne kan innhente fagkompetanse på natur og støtte i utvikling av opplegg og evt. gjennomføring. Den tredje delen av prosjektet går ut på å gi opplæring i uteundervisning og naturkunnskap til lærere og andre som leder aktiviteter ute med barn (eks. SFO ansatte, ansatte i barnehager, turledere og ledere i andre frivillige organisasjoner), for at de som tar med barn og unge på tur også kan overføre naturkunnskap og spre nysgjerrighet om naturen.

De faste turene på Sognsvann er beskrevet under skolebesøk på Søndre Sandås. I tillegg til den faste turløypa på østsiden av Sognsvann, har vi år også tilbudt turer på Vestsiden av Sognsvann, og langs Songsvannsbekken. Denne turløypa har vi utarbeidet i samarbeid med Kringsjø skole. Formålet var delvis å skape et turtilbud knyttet mot geologi, og delvis se på livet langs bekken. Vi har gjennomført turer med alle 7. klassingene ved Kringsjø skole (75 elever). I tillegg har både 5. og 7. klasse på Kringsjø skole deltatt på naturrestaurering på Haugerudmorenen like ved skolen deres. Der har vi omgjort 100 m² fra et gammelt jorde til blomstereng. Klassene har bidratt til å rydde slåttemateriale, grave bort det øverste jordlaget på området, og så frø for blomstereng. Til våren skal vi igjen besøke området og se hvilke planeter som vokser der.

Vanntilvenning

Naturvernforbundet ble invitert inn i et forskningsprosjekt drevet av FLYTE en paraplyorganisasjon som vil skape "vannsikre" kommuner, dvs. Kommuner der innbyggerne kan svømme/flyte, for å redusere drukning. Forskningsprosjektet ser på hvordan barnehager kan jobbe med å skape vanntilvenning og vannforståelse hos små barn. Tre barnehager fra Furuset deltar på prosjektet. Naturvernforbundet bidrar med å finne gode lokasjoner der barna kan bli kjent med ferskvann i innsjø og elv, og også snø/is om vinteren. Vi har både

hatt med mindre forskningsgrupper fra både småbarns (1-3 år) - og storebarns(4-6 år) - avdelinger på tur, samt organisert tur for hele barnehagegrupper, der formålet var å se på hvordan barnehager kan gjennomføre egne turer til vannmiljøer. Vi bidrar også med å skape nysgjerrighet rundt og bygge språkforståelse rundt begreper i naturen.

Markaporten Søndre Sandås

Barnehage- og barneskolebesøk 2025

Vi åpnet dørene for barnehager og barneskoler høsten 2023, og siden har vi ikke sett oss tilbake. Vi har tatt dem med på ulike turer i skogen, naturutstilling på Søndre Sandås og søppelplukking. Dette er et tilbud som vi har fra mars til oktober. Formålet med tilbudet er å øke deltagerens kunnskap om og interesse for naturen. Flere av barnehagene og barneskolene som har vært på besøk hos oss kommer tilbake, og det er veldig hyggelig.

I 2025 var vi på tur med 24 ulike barnehager og barneskoler. Vi gikk 31 turer, og det var 932 barn som var med på tur. Vi gikk for det meste en runde på nesten tre kilometer, øst for Sognsvann. På turen forteller vi om naturen og lokalhistorie. Vi legger også vekt på at deltagerne skal bruke sansene sine når vi er på tur. Vi besøker Sogn gruve, og har spisepause med bål og frilek. Vi plukker også søppel på turen. Turen avsluttes på Søndre Sandås med naturkasseutstilling og spørsmål om naturen.

Ett av høydepunktene fra 2025 var da vi hadde med en barnehage på tur og så et rådyr – det var spennende for både store og små. Et annet høydepunkt var da elevene i en klasse skulle krysse en bekk – hver eneste elev ble heiet på av resten av klassen da de krysset bekken.

I alt var 24 skoler og barnehager på besøk på Sognsvann i 2025.

Vi gleder oss til flere besøk i 2026!

Åpen dag på Søndre Sandås

Formålet med åpen dag er å formidle naturkunnskap og informere om hvilke saker NOA arbeider med, som igjen kan bidra til mer engasjement rundt våre saker og flere frivillige.

Fast innslag på åpen dag har vært naturutstillingskassene, som alltid er svært populære blant barna. Servering av kaffe og vafler skaper en trivelig stemning og åpner for samtaler med de forbipasserende.

26.04.2025 - Klesbyttedag på Søndre Sandås

25.05.2025 - Det regnet sidelengs og var 10 gradet, så det planlagte opplegget ble noe amputert. Edle Normann gikk to smak-på-naturen-turer med deltakere, og det var godt oppmøte og god stemning blant frivillige, men dagen ble avsluttet tidlig grunnet lite folk i marka.

12.10.2025 – Vi hadde åpen dag, og det var fint vær og god stemning. Vi hadde naturkasseutstilling – denne var bemannet av én av våre dyktige frivillige. Vi hadde også satt opp poster med spørsmål om naturen som man kunne prøve seg på. Utenfor låven var det servering av kaffe, solbærtoddy og vafler. Det var også mulig å kjøpe *Markakalenderen 2026* og bøker fra NOA-butikken. Norges sopp- og nyttevekstforbund hadde soppkontroll utenfor Søndre Sandås.

Annet som skjedde på Søndre Sandås

Stand utenfor Søndre Sandås

28. september 2025 hadde vi stand utenfor Søndre Sandås. Vi hadde naturkasseutstilling, delte ut brosjyrer og pratet med folk. Norges sopp- og nyttevekstforbund hadde soppkontroll ved siden av oss.

Naturens julemarked

Søndag 7.desember gjentok vi fjorårets suksess med å arrangere Naturens julemarked. Arrangementet var et samarbeid mellom flere lokale naturorganisasjoner (Naturvernforbundet i Oslo og Akershus, Miljøagentene, Birdlife Oslo og Akershus, Sogn Husflidlag, Oslo og omland sopp og nyttevekstforening).

Grunnet bygningsarbeidene på tunet ble det arrangert i bakhagen, mens Husflidlaget og birdlife hadde aktiviteter inne, og eventyrforteller Tiril Bryn holdt eventyrstunder i låven. Det ble solgt sveler og kaffe, og Sofienberg spelemannslag spilte folkemusikk for å sette stemningen. Nytt av året var at vi forsøkte å selge lodd til inntekt for å holde neste års marked. 350 personer tok turen innom.

Utlån av Søndre Sandås til lokallag og andre organisasjoner

- Øyeblikk som teller (ØST) hadde også i år en utendørs fotoutstilling på Søndre Sandås. Vi hadde felles åpning av denne 11.mai 2025, og bildene hang i ca 6 uker til glede for mange forbipasserende.
- Naturvernforbundet i Oslo Nord benyttet lokalene til sine styremøter avholdt i 2025 og 2026 på Søndre Sandås.
- Naturvernforbundet i Oslo Vest holdt kurs i sliping av lja høsten 2025
- DNT Oslo og Omegn arrangerte førstehjelpskurs for frivillige i DNT på Søndre Sandås høsten 2025.

- Oslo og omland sopp- og nyttevekstforening avholdt i år igjen soppkontroll like utenfor Søndre Sandås alle høstens søndager i soppsesongen. De lånte igjen låven til oppbevaring av utstyr til soppkontrollen.
- Naturvernforbundet i Oslo Nord benytter lokalene til sine styremøter og avholdt årsmøtene i 2025 og 2026 på Søndre Sandås.

Naturfotografene Harald Bratland Carlsen og Espen Bratlie gjør klar fotoutstillingen "Nær naturen" på veggene på hovedhuset på Søndre Sandås 9. mai 2025. Foto: NOA.

Oppgradering og utvidelse av låven til et møte- og formidlingslokale.

Fra høsten 2018 har NOA hatt tilhold på husmannsplassen Søndre Sandås like ved Sognsvann, som NOA leier av Oslo kommune på en 40-årsavtale til 2063.

NOAs visjon er å videreutvikle Markaporten Søndre Sandås til et aktivitets- og formidlingssenter for natur- og miljøvern, naturglede og friluftsliv og ombruk/gjenbruk, både for egen organisasjon og som et tilbud til andre organisasjoner. Det skal oppnås ved å:

- Tilby utadrettede aktiviteter, utstillinger og foredrag rettet mot hele befolkningen, i egen regi og i samarbeid med andre organisasjoner
- Videreføre og øke undervisningstilbudet rettet mot barn og ungdom
- Legge til rette for økt medlemsaktivitet og organisasjonsmessig utvikling av NOA og lokallagene.
- Tilby det oppgraderte lokalet for utleie til andre organisasjoners aktiviteter og møter/foredrag.

En sentral brikke er å restaurere og utvide eksisterende låvebygning til et funksjonelt aktivitets- og formidlingslokale, isolert og tilkoblet vann og avløp.

I juni 2025 fikk NOA beskjed om at Sparebankstiftelsen DNB vil støtte oppgraderingen av låvebygningen med 4 500 000 kr. Tildelingen gjør at prosjektet økonomisk lar seg realisere. Parallelt med arbeidet for å finansiere prosjektet økonomisk har NOAs byggentreprenør Løken Bygg søkt om de nødvendige byggetillatelse. Eiendommen er innenfor markagrensen, og det er gitt dispensasjon fra markalovens byggeforbud.

I oktober startet grunnarbeidet med påkobling av offentlig vann og avløp og ny kabelgrøft for strøm og fiber. Det oppgraderte møte- og formidlingslokalet forventes å stå ferdig sommeren 2026.

NOA er i en parallell prosess gitt i gave en årestue - et gammelt 1600-talls loft fra Setesdalen – av Stiftelsen Kaare Berg. Oppsetting av årestuen på Søndre Sandås startet høsten 2025 og ferdigstilles våren 2026. Arbeidet med flytting, oppsetting og nødvendig restaurering av årestua utføres av Løken Bygg og bekostes av stiftelsen.

Arrangementer i NOA-regi

Smak på naturen

I samarbeid med flere av byens frivilligsentraler, frisklivssentraler, offentlige organer (NAV) og NOA-lokallag, arrangerer NOA «smak på naturen» -turer. Disse turene formidler kunnskap om spiselige ville vekster i nærnaturen og kjennskap til lette turalternativer i nærnaturen. Edle Catharina Norman er turlleder og turene arrangeres av Maria Andersen i

NOA-sekretariatet. Turene finansieres hovedsakelig gjennom inkluderingsmidler fra IMDI under prosjektnavnet Smaken på norsk natur, og Miljødirektoratet under prosjektnavnet «Naturen som inkluderingsarena», men også gjennom aktivitetsmidler fra Oslo kommune, samt bydelsmidler fra bydel Bjerke, bydel Gamle Oslo og Grorud. I tillegg har vi utvidet tilbudet til å omfatte blåbærturer i august, samt bålturer utover høsten.

Datoer 2025:

08.5 Årvoll: I samarbeid med Årvoll gård og lokallaget i Groruddalen.

22.5: Bjørndal i samarbeid med Bjørndal frivilligsentral.

11.6: Keyserløkka i samarbeid med borettslaget

12.6: Hestejordene på Linderud

14.08: Årvoll gård (blåbærtur)

Naturpust

NOA har videreført samarbeidet med Susanne Gennepér i GetOut Coaching. Turene finansieres gjennom aktivitetsmidler fra Oslo kommune, samt samarbeidsaktiviteter med andre organisasjoner.

Naturmeditasjon er et viktig verktøy for å senke skuldrene og gi mer tilstedeværelse i møte med naturen. Dette igjen gir bredere naturopplevelser og bidrar positivt til psykisk helse. Tilbudet kan både brukes som helse-aktivitet og som teambuilding.

Datoer 2025:

08.05: Åpen tur på Bygdøy

22.05: Sognsvann

25.06: Sognsvann

21.08: Hvervenbukta

28.08: Hvervenbukta

18.09: Hvervenbukta

10.10: Sognsvann

Aktiviteter i samarbeid med Blå Kors

Samarbeidet med Blå Kors ble videreført i 2025. Formålet var å gi Blå Kors sine deltakere et forhold til hvordan de kan bruke naturen og delta i organisasjonsliv.

Datoer 2025:

12.6: Naturpust

26.6: Blomstervandring med blåkors familiesenter.

26.10: Båltur med røde kors

Aktiviteter i samarbeid med Oslo Røde Kors

23.03: Fuglekasseverksted på Liastua i samarbeid med Røde kors familiesenter

13.05: Fuglesangtur langs Tokerudbekken med Stovner familiesenter

09.08: Blåbærtur på Stovner med Grønland familiesenter.

Arrangementer med Lokallagene

06.05.25: Fuglesangtur i samarbeid med lokallaget i Oslo Sør

9.10.25: Lysvandring langs Alnaelva - Vi ble med lokallaget i Groruddalen på stand langs Alnaelva. Vi viste frem naturkasser. Det var vellykket, og vi satte stor pris på å få bli med.

16.10.25: Bekkevandring langs Hovinbekken – NOA og Naturvernforbundet i Groruddalen var med på Bekkevandring langs Hovinbekken 16. oktober 2025. Det var Oslo Elveforum som var arrangør. Løypen gikk fra Isdammen til Bjerkedalen park, og vi hadde naturkasseutstilling ved Årvolldammen.

Bekkevandring langs Hovinbekken

Eksterne arrangementer og aktiviteter

Friluftslivets dag ved Sognsvann

Friluftslivets dag er et arrangement hvor man kan være med på friluftaktiviteter, og er en del av Friluftslivets uke. Friluftslivets uke har blitt arrangert siden 1993, og formålet er å få flere ut i naturen, å ha det gøy og å skape gode minner.

NOA og Miljøagentene var med på Friluftslivets dag 7. september 2025 på Sognsvann. Norsk Friluftsliv var arrangør, og tjuseks av deres medlems- og samarbeidsorganisasjoner var til stede. NOA hadde naturkasseutstilling og fuglekasseverksted, og hos Miljøagentene kunne man gå en løype og svare på spørsmål om naturen. Det var veldig mange som besøkte oss.

Flerkulturell friluftsfest ved Sognsvann

Oslo og Omland Friluftsråd arrangerte Flerkulturell friluftsfest for første gang i 2016. Arrangementet er for elever i mottaksklasser og voksenopplæringsklasser, og formålet er å introdusere elevene for friluftsliv.

Vi var med på Flerkulturell friluftsfest 18. september 2025 på Sognsvann. Det var 21 organisasjoner som var til stede, og det kom 2800 deltagere. Vi hadde naturkasseutstilling. Det regnet, og det var flere som søkte ly i teltet vårt.

Klesbyttedag – Ombruksuka

Tirsdag 25. november arrangerte vi klesbyttemarked i Nydalen fabrikker som en del av Ombruksuken 2025. Folk kunne ta med seg opp til fem plagg de ikke lenger bruker, og bytte til seg opp til fem nye plagg de får mer bruk for. Forskning viser at det er mer miljøvennlig å finne et nytt klesskap til klærne, enn å levere det inn til tekstilinnsamlere, blant annet fordi man sparer masse transport. Vi håper også at det erstatter nykjøp, og at klær som allerede

er produsert kan få være i bruk litt til. Klesbyttemarked er en gøy og lavterskel måte å redusere forbruket vårt.

Vi fikk leie en del av Nydalen fabrikk, der vi satt opp bord og klesstativ med klærne som kom inn. Deltakerne fikk gå rundt og se om de fant plagg de ville ta med seg hjem. I kjøkkenseksjonen av rommet satt vi frem gløgg, kaffe og pepperkaker som deltakerne kunne forsyne seg av. Det var også plassert sittegrupper rundt omkring, slik at folk kunne sette seg ned med en kopp kaffe/gløgg og slå av en prat med hverandre. Tanken var å skape en sosial møteplass der man også kunne bytte til seg klær. Vi opplever at dette fungerte. Det var rundt 200 stykker innom markedet, og mange av dem var der i flere timer. Særlig mange unge voksne deltakere.

Uttalelser, klager og utspill

Fra NOA

21.01.2026: Uttalelse – revidert planprogram for Ullernchaussen og Husebybakken 2-4.

Sammen med Naturvernforbundet i Oslo Vest.

19.01.2026: Uttalelse til Planprogram for kommuneplanens arealdel, Ullensaker kommune

22.10.2025: Bekymringsmelding - Bygdø - sykkelvei med fortau mellom Bygdøylokket og

Folkemuseet. *Sammen med Naturvernforbundet i Oslo Vest*

28.09.2025: Uttalelse til høring av flerbruksplan for Oslo kommunes skoger / saksnummer 23/1011

26.09.2025: Uttalelse til søknad om opprusting av Svartvannsveien - Bærum kommunale skog

12.09.2025: Merknader oppstart av detaljregulering Sletteløkka 38-42

04.09.2025: Varingskollen - høring av områdeplanen. Saksnummer 24/08148. *Sammen med Naturvernforbundet i Nittedal*

01.09.2025: Innspill revisjon av kommuneplanens arealdel – utvidet markagrense for Røyken og Hurum – sak 2224/2278

18.08.2025: Uttalelse – Offentlig ettersyn av forslag til detaljregulering, tilbakeføring av gamle Hjera grustak – sak 23/588

10.07.2025: Krav om miljøinformasjon - Ringerike 15/1 - Steinvollen

25.06.2025: Uttalelse til høring - salg av kommuneskog – Aurskog-Høland

11.06.2025: Uttalelse til: Forslag om endring av vannscooterforskrift, Eidsvoll kommune

06.06.2025: Vern av Vestnenna skogområde - Rullering av kommuneplanens arealdel i Ås, frist 6.6.2025 *Sammen med Naturvernforbundet i Ås*

23.05.2025: Merknader til SFOS nye behandling av klage over Ringerike kommunes godkjenning av hogst, Steinvollen

19.05.2025: Merknader til høring av planprogram – Ullernchausséen 52 (Oslo Science Hub)

04.05.2025: Uttalelse til: Behovsplan for friluftsliv, park og nærnatur 2026-2035 - Høring 2025

01.05.2025: Høringsuttalelse i saksnr. 2025/1972 - Blankvann

25.04.2025: Høringsuttalelse i sak 2024717600 - søknad om tillatelse til drift av jordvakseanlegg på Bondkall, gbnr 98/87 i Oslo kommune. *Sammen med Naturvernforbundet i Nittedal*

22.04.2025: Uttalelse til høring av fiskeritiltak i Oslofjorden – *sammen med flere lokallag*

12.04.2025: Uttalelse til oppstart av detaljregulering Eterveien 10-12 – Eterfabrikken, *Oslo kommune*

04.04.2025: Uttalelse til: Offentlig ettersyn av detaljregulering for Dal gård masseinntak. *Ullensaker kommune*

02.02.2025: Uttalelse til: Høring av søknad om ombygging av traktorvei til skogsvilvei – gnr 27 bnr 2286 og gnr 13 bnr 55 - Oslo

25.03.2025: Fossum idrettsanlegg, planID 2023014 – Uttalelse til varsel om oppstart av privat detaljregulering i Bærum kommune

Uttalelser i regi av Forum for natur og friluftsliv (FNF) Oslo og Akershus - støttet av NOA

20.02.2026: Detaljregulering for Sandspollen – Næringsområde og småbåthavn.

20.01.2026: Uttalelse til Forslag til endringer i spillemiddelordningen for anlegg til idrett og fysisk aktivitet.

05.12.2025: Uttalelse til kommuneplanens samfunnsdel, Eidsvoll kommune

15.09.2025: Uttalelse til Planprogram til kommuneplanens arealdel, Hurdal kommune

12.09.2025: Høringssvar til Kommuneplan Nordre Follo – Samfunnsdel 2025-2040

29.08.2025: Uttalelse til Kommuneplanens samfunnsdel 2025-2036 med arealstrategi, Lillestrøm kommune

30.06.2025: Uttalelse til Planprogram og hovedutfordringer til regional plan for Glomma vannregion, 2028-2033

06.06.2025: Høringssvar til Planprogram for rullering av kommuneplanens arealdel 2026-2038 - Ås kommune

22.04.2026: uttalelse til Om firkeritiltak i Oslofjorden

17.03.2025: Uttalelse til Planprogram for regional plan for kompetanse, omstilling og verdiskapning i Oslo og Akershus

Organisasjonen

NOA er Naturvernforbundets fylkeslag i Oslo og Akershus.

Æresmedlemmer

Bredo Berntsen

Jens Gram

Jørgen Huse

Frithjof Funder

Finn Otto Kvillum

Gjermund Andersen

Bjørn Faafeng

Årsmøtet 2025

Styrets sammensetning:

Georg Reiss (styreleder)

Berit Lid Scharff (nestleder)

Paulina Natalia Dudzinska

Silje Synøve Høgelid

Sigmund Hågvar

Varamedlemmer:

Pål Hermansen

Bengt Herning

Cathrine Grøndahl

Valgkomite (alle på valg hvert år):

Ingvild Melvær Hanssen

Espen Ulvin

Anneli Rystad Aune

Revisor:

Flattum & Co (videreføring)

FNF Oslo og Akershus forteller om sitt arbeid og hvordan FNF, NOA og lokallagene kan spille hverandre gode på stort styremøte i NOA 28. oktober 2025. Foto: NOA.

Representasjon

NOAs representanter i Naturvernforbundets landsstyre

Silje Synøve Høgelid

Paulina Natalia Dudzinska (vara)

Markarådet

Rita Gundersen

Håkon Eide Gundersen (vara)

FNF (Forum for Natur og Friluftsliv) Oslo og Akershus

Håkon Eide Gundersen

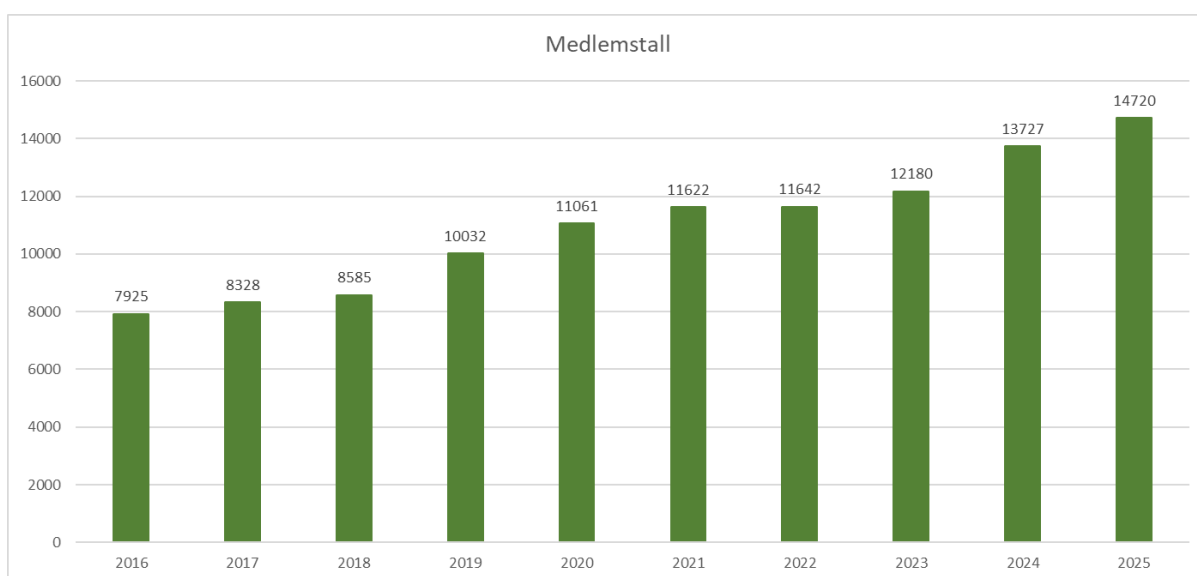
Kari Balke Øiseth (vara)

Rådgivende utvalg for Østmarka nasjonalpark og friluftslivsområde

Pål Hermansen og Paulina Dudzinska

Medlemsutviklingen

Det er registrert 14 720 medlemmer i NOA per 28. januar 2026, en oppgang på 993 medlemmer det siste året.

Sosiale treff

Onsdag 10. desember var NOAs tradisjonsrike julegrøt på Disen Gård. Tradisjonen tro ble det servert rømmegrøt og spekemat, julekaker og gløgg.

Kontoret

1.november begynte Vilde Skålnes Haugsnes i stillingen som ny daglig leder. Håkon Eide Gundersen gikk da av som daglig leder og fortsetter i en fagrådgiverstilling. Vilde har tidligere vært daglig leder i Latin-Amerikagruppene i Norge, og har mye erfaring med organisasjonsledelse og politisk påvirkning.

Det har i perioden vært 6-8 årsverk fordelt på følgende stillinger:

Vilde Skålnes Haugsnes (100%):	Daglig leder fra 1.11.25
Håkon Eide Gundersen (100%):	Daglig leder frem til 1.11.25, deretter rådgiver (50 %)
Hanna Løken (40%):	Kontormedarbeider og naturveileder
Helene Lode (100%):	Kommunikasjonsrådgiver
Gjermund Andersen (100%):	Spesialrådgiver skog- og markasaker
Maria Andersen (80%):	Naturveileder, prosjektansvarlig aktiviteter
Erik Kagge (75%):	Biolog og feltveileder
Christian Messenbrink (20%):	Vaktmestertjenester
Knut Olav Fossetøl (100%):	Prosjektleder skoleprosjektet «Nærnaturskolen»
Ingar Refvik Bondhus (50%):	Prosjekt «Bynaturen», Markakartet og aktiviteter
Emilie Ciarlo (20-40%):	Prosjekt «Nærnaturskolen» og aktiviteter
Adrian Baesu (50%):	Prosjekt Oslofjorden
Erlend Hårtveit (20%):	Prosjekt «Markakartet», til 31.12.2025.
Aud Kvam:	Frivillig hjelper på kontoret i hele perioden
Jørgen Huse:	Frivillig regnskapsfører i hele perioden

Arbeidsgrupper og temalag

Temalag

NOA har fire aktive temalag:

- Fjordgruppa
- Driftsgruppa i Frønsvollen
- Markagrappa

Driftsstyret for Frønsvollen

Se oppsummering bakerst i årsberetningen.

Markagrappa

Markagrappa er rådgivende organ for fylkeslaget i saker som angår Oslomarka. Gruppa har medlemmer som ønsker informasjon og vil delta i diskusjoner om aktuelle saker. Det ble gjennomført i alt 8 møter på Søndre Sandås i 2025 med 12-24 møtedeltakere. Møteplan med vedlegg og referater når frem til mer enn hundre interesserte. Et betydelig antall saker ble diskutert; hovedsakelig om hogster, veibygging, byggesaker, arealvern og plan- og forvaltningssaker. NOAs administrasjon og prosjektgrupper jobber videre med sakene.

Vi arbeider for:

- Kartlegging, vern og restaurering av de mest verdifulle natur- og friluftsområdene
- Innsyn og reell mulighet for medvirkning i skogforvaltningen
- Formidling av informasjon om Markas natur- og opplevelseskvaliteter og hva som truer disse.

Vi arbeider mot:

- Flatehogst i naturskog, nærskog og annen opplevelsesrik skog (eventyrskog)
- Nye inngrep som skogsbilveier, idrettsanlegg, skytebaner og liknende.

Markagrappa har inntil desember 2025 blitt ledet av Bjørn Faafeng. Fra januar 2026 ledes gruppa av Bente Meinert og Henrik Ræder.

Informasjonsarbeid

Hjemmesiden – www.noa.no og naturvernforbundet.no/osloogakershus

På NOAs hjemmeside publiseres artikler og saker om NOAs arbeid, uttalelser og aktiviteter.

Mange av besøkende til NOAs nettsider kommer fra nyhetsbrevet NOAs ark og publiseringer på Facebook.

Grevlingen – NOAs medlemsblad

Grevlingen er NOAs medlemsblad og hadde tre utgivelser i 2025, med et opplag på om lag 9 000 eksemplarer. Hver utgave har et hovedtema, faste spalter og innlegg fra eksterne bidragsyttere. Ingunn Lund Vang er Grevlingens redaktør.

Årets temaer:

- Nr 3/2025 - NOAs arbeid for naturarven
- Nr 2/2025 - Slåss for din nærnatur!
- Nr 1/2025 - Naturens mentale verdi – spesialnummer i Friluftslivets år 2025

NOAs ark - NOAs nyhetsbrev

Nyhetsbrevet gir viktig informasjon til medlemmer om NOAs arbeid og aktivitetstilbud, og blir sendt via e-post. I 2025 ble det sendt ut 4 nyhetsbrev fra NOA.

NOA i sosiale medier

NOA er aktive på Facebook, Instagram og tiktok. Per 28.januar 2026 har vi 4 912 følgere på Facebook, 1 394 følgere på Instagram og 1 010 følgere på tiktok. Det er et stort engasjement på videoer og innlegg.

Gruppen “Redd gammelskogen” har 6 471 medlemmer. Gruppen er viktig for formidling av gammelskogens verdi og utveksling av informasjon om aktuelle saker, trusler, skogpolitikk og mer.

NOA i media

31.01.25: Så dagens lys: - Utrolig gøy at så mange kom – Indre Akershus Blad

20.01.25: Natur og miljø, Markaloven | Konflikt om markaloven: Kommuner støtter omstridt forslag - Budstikka

01.02.25: Skog, Vern | Naturvernforbundets skogutvalg: Skogeierforbundet ønsker beholde maktmonopolet - Nationen

14.02.25: Skog, Hogst | Naturvernforbundet: Selvsagt er det konflikt om skog – dere har dere selv å takke - Nationen

17.02.25: Nå blir det skogsbilvei i Østmarka: – En skandale – Stor-Oslo - NrK

01.03.25: Marka, Naturvernforbundet | Søndre Sandås kan få store endringer. - Nordre Aker Budstikke

28.03.25: Regjeringen foreslår ny markalov: Dette blir det lov å bygge i Oslomarka – Stor-
Oslo - NrK

17.04.25: Marka, Nærmiljø | Naturvernforbundet får ja til å sette opp en gammel årestue ved
Sognsvann - Nordre Aker Budstikke

19.05.25: Mittnab, Nærmiljø | Utstillingen er gratis og åpen døgnet rundt: Den magiske
nærnaturen! - Nordre Aker Budstikke

03.09.25: Debatt, Oslofjorden | Et verdivalg for Oslofjorden - Budstikka

16.09.25: Mittnab, Kultur | 21. september: Inviterer til «Skogklang» i Nordmarkskapellet -
Nordre Aker Budstikke

08.10.25: Naturvern-forbundet frykter hogst i verdifull skog i Oslomarka – Norge - NrK

23.10.25: Bolig og eiendom, Grefsen | Bane Nor ser igjen på friområdet på Grefsen. - Nordre
Aker Budstikke

28.10.25: Marka, Sognsvann | Om vinteren går skiløypa her, men nå har broen forskjøvet
seg: – Det er trist - Nordre Aker Budstikke

29.10.25: Bolig og eiendom, Organisasjon | Spennende ting skjer på den gamle
husmannsplassen - Nordre Aker Budstikke

04.11.25: Debatt, Tanum | Hvordan ta vare på Tanumskogen? - Budstikka

19.11.25: Skog, Hogst | Åpent brev til landbruksminister Nils Kristen Sandtrøen: Hogger vi
for mye skog? - Nationen

25.11.25: Skog, Hogst | Vi spør igjen: Hogger vi for mye skog? - Nationen

11.12.25: Hogst, Skog | Det er nødvendig med endring av skogpolitikken - Nationen

(Merknad: NOA mottar tilskudd fra Naturvernforbundet til Gjermund Andersens nasjonale arbeid med skog og skogforvaltning. Alle nyhetsartikler og debattinnlegg med og av Gjermund Andersen er derfor inkludert i oversikten over, uavhengig av geografi.)

Representanter fra NOA og Naturvernforbundet i Bærum på befaring med Budstikka i Tanumskogen 23. september 2025. Foto: NOA

Eksterne foredrag og representasjon 2025

Gjermund Andersen:

November 2025: Gjermund Andersen holdt foredrag i emnet SKOG302 Flerbruk og flerbruksplanlegging i skog, ved Norges Miljø, og Biovitenskapelige universitet.

November 2025: Gjermund Andersen holdt foredrag for Universitetet i Sørøst-Norge.

31.07.2025: Gjermund Andersen holdt foredrag/gikk skogstur med Natur og Ungdom

13.05.2025: Gjermund Andersen holdt foredrag for Naturvernforbundet i Hurum og Røyken

21.03.2025: Gjermund Andersen og Erik Kagge holdt foredrag for Naturvernforbundet i Øst-Telemark

(Oversikten er ikke uttømmende)

Erik Kagge:

- 25.10 Kartleggings tur til sprengstoff-fabrik tomten på Hurum med Fagmykologene.
- 21.09 Kurs i kartlegging for Naturvernforbundet i Holmestrand.
- 16.09 Kurs i gammelskogsarter i Østmarka for Miljøfaglig utredning. Betalt av MFU.
- 10.06 Foredrag om erfaringer med hogstsøknader i Oslomarka for skoggruppa i Naturvernforbundet i Innlandet.
- 02.07 Skogtur for Natur og Ungdom ved Mørkgonga som utferd på deres Landsmøte på Utøya.
- 31.06-01.07 Kartleggings kurs i gammelskog for skoggruppa i lokallaget i Hurum. Betalt av Skogen mer enn bare trær.
- 31.05-01.06. Erik Kagge holdt kurs i registrering av gammelskog for Naturvernforbundet i Hurum og Røyken
- 10-11.05 Kartleggings kurs i Rødlistete arter for Lokallaget i Tønsberg og Færder. Betalt av Skogen mer enn bare trær.
- 03.05 Gammelskogstur med studenter speiderne i Maridalen. Betalt av Skogen mer enn bare trær.
- 22.03.2025: Erik Kagge holdt kurs i naturkartlegging for Naturvernforbundet i Øst-Telemark
- 04.03 Foredrag på årsmøtet til Naturvernforbundet Tønsberg og Færder om våre erfaringer med hogstsøknader i Oslomarka.
- 27.02 Foredrag på årsmøtet til Oslo og Omland Sopp og nyttesvekst forbund om Signalarter i gammelskogen

Markakalenderen 2026

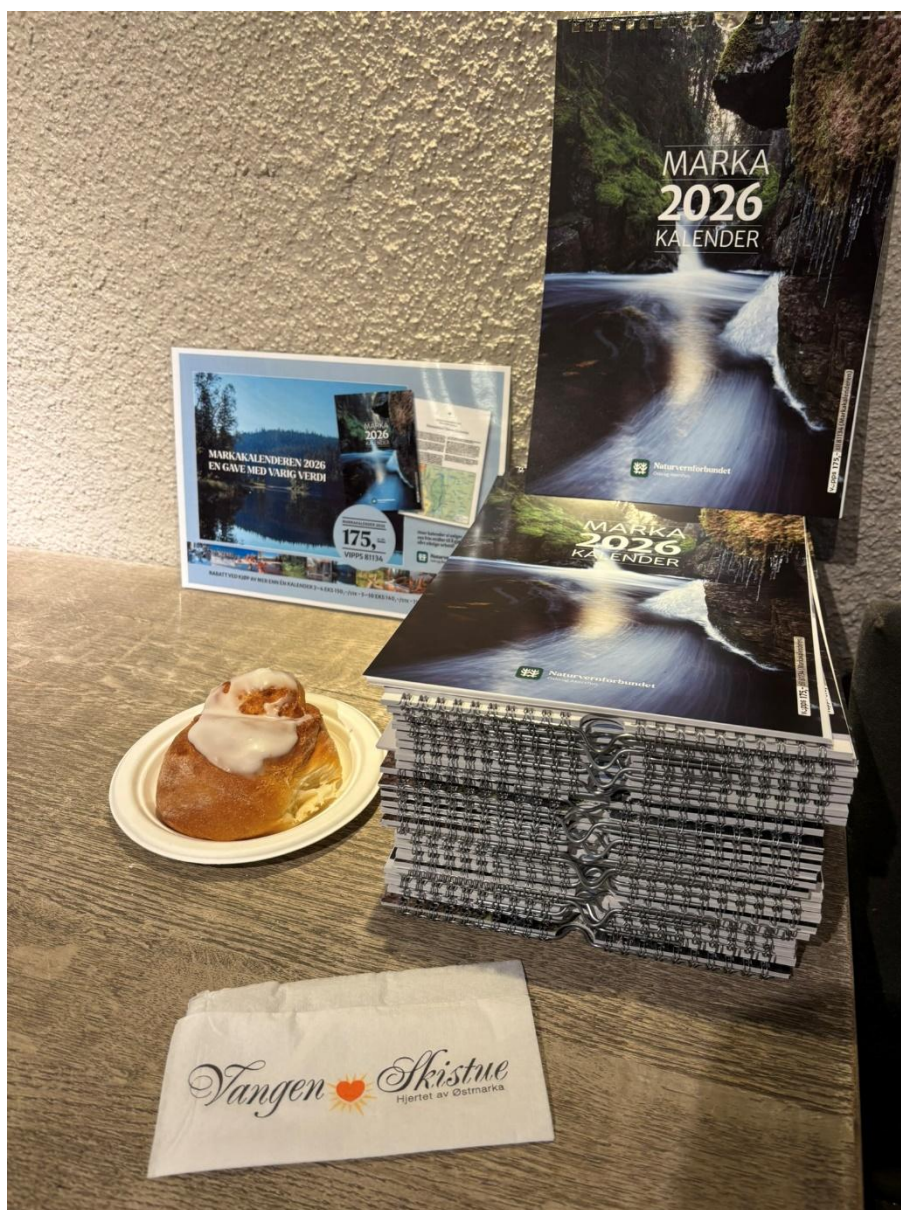
Markakalenderen er NOAs mest populære salgsvare og årets opplag var på 2500 eksemplarer. Kalenderen har også i år blitt solgt ved en rekke utsalgssteder i Nordmarka, Østmarka, Vestmarka, Sørmarka, Sørkedalen, Lillomarka, Bærumsmarka og sentrale Oslo. Redaksjonen for markakalenderen har bestått av Gjermund Andersen og Håkon Eide Gundersen. Naturfotograf og NOA-styremedlem Pål Hermansen bidro med en rekke bilder til årets kalender.

Kalenderen har blitt annonsert i Grevlingen, i NOAs nyhetsbrev, på NOAs nettsider og på NOAs Facebook-side. Alle inntekter fra kalendersalget går til NOAs arbeid. Stor takk til alle bidragsytere!

Naturvernforbundet

Oslo og Akershus

Markakalenderen klar for salg på Vangen Skistue i Østmarka. Foto. NOA.

NOAs prosjekter

NOA fikk i 2025 støtte til følgende prosjekter (prosjektnummer og navn benyttet i prosjektrengskapet i parentes):

Aktiviteter og arrangementer i Oslo (3 Aktivitetsstøtte Oslo):

- Støttet med kr 490 000,- fra Miljødirektoratets tilskuddsordning til friluftslivsaktiviteter i Oslo
- Støttet med kr 257 000,- fra Oslo kommunes egen tilskuddsordning til friluftslivsaktiviteter.

- Støttet med kr 50 000,- i naturgledemidler fra Naturvernforbundet (Miljødirektoratets nasjonale tilskuddsordning til friluftslivsaktiviteter)
- Støttet med kr 65 000,- til aktiviteter i Friluftslivets år fra Naturvernforbundet (Miljødirektoratets nasjonale tilskuddsordning til friluftslivsaktiviteter)
- Støttet med kr 25 000,- fra Bydel Gamle Oslo til friluftslivsaktiviteter. Midlene er søkt overført til bruk i 2026.
- Støttet med kr 20 000,- fra Bydel Østensjø til friluftslivsaktiviteter.
- Støttet med kr 15 000,- fra Bydel Bjerke til friluftslivsaktiviteter.
- Støttet med kr 5 698,- fra Oslo kommune til klesbyttemarked 25. november
- Støttet med kr 1 500,- fra Blå Kors til gjennomføring av naturpust-tur
- Se omtale av gjennomførte aktiviteter under «Naturformidling».
- **Aktiviteter og arrangementer i Akershus** (6 Friluftsliv Akershus):
 - Støttet med kr 90 000,- til fra Miljødirektoratets tilskuddsordning til friluftslivsaktiviteter i Akershus. *Midlene er delvis benyttet og det resterende søkes om å brukes i 2026.*
- **Søppelrydding** (P11 Søppelrydding):
 - Tidligere støtte fra Naturvernforbundet på kr 130 000,- er godkjent omdisponert til inkludering av søppelplukking i opplegg for barnehager og skoleklasser ved Sognsvann i 2025.
- **Skogkartlegging** (25 Skogprosjekt):
 - Mottatt kr 350 000,- øremerket skogkartlegging i regi av skogutvalget.
- **NOAs skoleprosjekt** (40 Nærnaturskolen):
 - Støttet med kr 4 000 000,- av Sparebankstiftelsen DNB for perioden 2025-2027, hvorav 1 247 500 kr er mottatt i 2025.
 - Støttet med kr 54 000,- fra Oslo kommune
 - Støttet med kr 165 470,- fra prosjektet "Skogen - mer enn bare trær" til skole- og barnehagebesøk i skogen ved Sognsvann
 - Støttet med kr 127 520,- fra prosjektet "Skogen - mer enn bare trær", til undervisning i Skådalen
 - Støttet med kr 180 000,- fra Akershus fylkeskommune for perioden 2025-2027, hvorav 135 000 kr er mottatt i 2025.
 - Støttet med kr 70 000,- fra Miljødirektoratet til restaureringstiltak på Keyserløkka i Oslo
 - Støttet med kr 40 000,- fra Miljødirektoratet til restaureringstiltak på Haugerudmorenen i Oslo
 - Støttet med kr 9 000,- fra NIS Foundation til sommerskole i Skådalen

- Støttet med kr 3 000,- fra Flyte til vanntilvenningsopplegg for barnehager
- Støttet med kr 9 000,- fra Bydel Alna til vanntilvenning Gransletta barnehage
- Støttet med kr 6 000,- fra Norlandia Valhall Barnehage til vanntilvenning
- Se omtale under kapittelet om “Nærnaturskolen”.
- **Møtelåven** (50 møtelåven):
 - Støttet med kr 4 500 000,- av Sparebankstiftelsen DNB til oppgradering og utvidelse av låven på Søndre Sandås til et møte- og formidlingslokale, hvorav 1 500 000 kr av tildelingen er overført NOA i regnskapsåret 2025.
 - Støttet med kr 125 143,- i private bidrag etter omtale i nyhetsbrev og Grevlingen
- **Oslofjorden** (60 Redd Oslofjorden):
 - Støttet med kr 200 000,- i lønnsmidler fra Naturvernforbundet nasjonalt for deltakelse i deres felles Oslofjordprosjekt.
- **Viriks legat** (95 Viriks legat)
 - Støttet med kr 500 000,- til utgivelse av diktsamling, prosjekt arealgruppa, naturkartlegging i Marka og oppfølging av hogstplaner i naturskog. I 2025 er utgivelsen av diktheftet “Glimt fra Marka og hjertet” belastet prosjektet med 50 688 kr, prosjekt arealgruppa med kr 40 160,- og naturkartlegging i Marka v/Biofokus med kr 146 121,-.
- **Naturskogstiftelsen** (96 Naturskogstiftelsen)
 - Støttet med kr 125 000,- fra Naturskogstiftelsen til naturkartlegging i Marka.

I tillegg til prosjektmidler mottatt i 2025 nevnt ovenfor er enkelte prosjekter gjennomført helt eller delvis med midler mottatt tidligere år.

Prosjektene og den eksterne finansieringen gjør oss i stand til å få utført et stort og viktig arbeid som vi ellers ikke ville maktet. NOAs styre er derfor svært takknemlig for alle prosjektbidragene og denne muligheten til å vide ut vårt arbeid.

Lokallag

Oversikt over lokallag og studentlag med kontaktinformasjon trykkes i hver utgave av medlemsbladet Grevlingen og er også tilgjengelig på NOAs hjemmesider.

Tre nye lokallag er kommet til. Hurum-Røyken har meldt overgang fra Buskerud, Vestby-Frogn og Aurskog-Høland er nye lokallag. Det er nå 19 lokallag i NOA som bidrar aktivt i lokale saker. Gjennom ditt lokallag kan du engasjere deg i saker i ditt nærmiljø!

Lokallag/studentlag	Antall medlemmer 28.01.2026	Leder/kontaktperson
Naturvernforbundet i Asker	802	Jan Häusler
Naturvernforbundet i Aurskog-Høland*		Aga Zakoscielna
Naturvernforbundet i Bærum	1 798	Kari Balke Øiseth
Naturvernforbundet i Groruddalen	895	Viel Ødegaard
Naturvernforbundet i Hurum og Røyken	428	Håvard Kilhavn
Naturvernforbundet i Jevnaker	79	Per O. Brørby
Naturvernforbundet i Lillestrøm	442	Nikolai Oldervik
Naturvernforbundet i Lørenskog	206	Tom Clark
Naturvernforbundet i Nannestad og Gjerdrum	123	Todd Nore
Naturvernforbundet i Nes	164	Karin Irene Olsen
Naturvernforbundet på Nesodden	459	Peter Schjølberg
Naturvernforbundet i Nittedal	223	Hanna Hånes
Naturvernforbundet i Nordre Follo	570	Bjørn Gunnar Ganger
Naturvernforbundet Oslo Nord	2 360	Henrik Hovland
Naturvernforbundet Oslo Sør	1 666	Maiken P. Sele
Naturvernforbundet Oslo Vest	1 888	Henninge Torp
Naturvernforbundet Oslo Øst	1 522	Karen Hjelmervik Nerbø
Naturvernforbundet i Vestby-Frogn	339	Petra Bjerknes

Naturvernforbundet på Ås	305	Christina Hustvedt Myklebust og Gunnar Bengtson
Medlemmer uten lokallagstilhørighet	451	
Sum medlemmer	14 720	

*Naturvernforbundet i Aurskog-Høland ble opprettet 29.01.2026 og vi hadde ikke medlemstall per 28.01.2026

Årsmelding for Frønsvollen 2025. En beskrivelse av aktivitetene.

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus, NOA, drifter Frønsvollen for Bymiljøetaten, Oslo kommune. For en rimelig leie av stedet skal NOAs driftsgruppe på Frønsvollen vedlikeholde bygningene, tilby overnatting til medlemmer og legge til rette for beitedyr fra Bogstad Gård.

Driftsgruppa for Frønsvollen drifter stedet gjennom å administrere utleie, ha felles dugnader, diverse arbeidsøkter utenom dugnadene og oppsyn gjennom året. Gruppa besto i 2025 av Nikolai Norman, Jan Häusler, Kari Feiring, Paulina Dudzinska, Aud Kvam, Bjørn Faafeng, Thor Holen, Else-Berit Rydningen.

På driftsgruppemøte 6. mars og 28. august på Søndre Sandås diskuterte vi hva vi ønsket å få til på Frønsvollen og planla dugnader og aktivitetsdagen i september.

Dugnader: På dugnadene 10. og 11. mai, 14. og 15. juni, 30. og 31. august og 11. og 12. oktober stilte de fleste i driftsgruppa én eller to dager. Vi får fine samtaler med de mange turgåerne som passerer over tunet om Frønsvollen og naturvernarbeid. Noen hjelper oss med dugnadsarbeidet og medlemmer blir vervet.

Dugnad ute: Stabiliserte og reparerte materialhus, malte diverse husvegger, vindskier og vinduer. Som hvert år ble det felt trær, saget plank på mobilt sagbruk og saget, kløvd og stablet ved. Potetjordene ble spavendt og gjødslet, poteter satt og grønnsaker plantet, gress slått, bed luket og diverse uønskete planter prøver vi å holde i sjakk. Setter opp elektrisk gjerde om våren og demonterer om høsten for å unngå at de ikke ble ødelagt av snøen.

Dugnad inne: malte veggene i stua, malte pinnestolene, rydder og vasker.

Eier eller leietakers ansvar?

Vi må få avklart om hvem som har ansvar for å sikre bedre vanntilførsel til beitedyra, reparere skigard, reparere tak/grunnmur i garasje, skifte topplater på to piper, pusse opp mur på kjøkken og i soverom. Driftsgruppa har sendt en henvendelse til Bymiljøetaten hvor vi ber om at de kommer på en befaring på Frønsvollen.

Drikkevannet forurenset.

Vi har felles vannkilde med Kristiania Skiklubbs hytte. Medlemmer i Skihytta fikk magetrøbbel. E.coli er blitt påvist i drikkevannet. Ikke høye konsentrasjoner, men vannet måtte kokes inntil videre. Vi rensset opp rundt åpningen til brønnen. Til våren må evt. ytterligere tiltak vurderes.

Fuglekasserens søndag 22. mars: Vi tok med oss de som dukket opp på den årlige runden til der hvor det er hengt opp 25 fuglekasser. Som hvert år er ca. halvparten av kassene blitt

brukt til reir og gammelt reirmaterialer ble fjernet. Noen kasser ble kun brukt som vinterly og inneholdt kun fuglelort som ble fjernet. Noen kasser trengte reparasjon.

Fuglene blir matet hele året med solsikkefrø. Det er viktig for fuglene om vinteren og særlig setter folk pris på alle dompappene som ofte sees på Frønsvollen. Svartmeis, granmeis, toppmeis, kjøttmeis og blåmeis må også nevnes som ivrige gjester på fuglemateren.

Biegruppa tok vare på biene i to bikuber. Blomster blir pollinert og mye fin honning ble produsert og høstet. Honningen brukes som gaver til foredragsholdere o.a.

Aktivitetsdag, som årlig er rettet mot barnefamilier, ble avviklet søndag 7. september.

Stallen var åpen hvor kaffe, te, saft, vafler ble satt fram. For barna var steking av pinnebrød populært og de syntes det var gøy å grave og finne poteter i jorda. De fikk med en pose med poteter hjem. Det var demonstrasjon av bikuber og smak på Frønsvollens honning. Folk hygget seg på tunet. Mange gode samtaler om markarbeid og om Naturvernforbundet. Ca 25 barn og flere voksne tilbrakte timer på Frønsvollen i ganske fint vær.

Julemiddagen i oppvarmet stall og juletre på tunet avsluttet året for driftsgruppa og noen inviterte som hadde bidratt mye på dugnadene. 15 personer inntok reinskavgryte og karamellpudding. Fine diskusjoner hvordan kan vi markere 20års jubileum på Frønsvollen til sommeren 2026. Noen overnattet, andre gikk hjem i vinternatten.

Utleie: Frønsvollen leies ut dersom minst én i følget er medlem av Naturvernforbundet.

Stallvakter. De som leier i helgene i barmarksesongen, får avslag på leiekostnadene om de holder stallen åpen med tilbud om varm drikke og ofte vafler og en markaprat (stallvakt). Dette setter turfolket, som kommer forbi, pris på. Hvorfor er det ikke åpent hver helg? spør de. Det er ikke nok folk som går forbi til at vi kan prioritere det. Og det er frivillig å ha stallvakt.

Beitevakt. Vollen blir vedlikeholdt for å gi godt beite for kyr. Også i sommer var det kyr på beite på to inngjerdete områder. De fleste dager mens dyra var der, var Frønsvollen leiet ut. Vi skal ha tilsyn med at dyra har vann, at de var innenfor gjerdet, at alt så bra ut. Som alltid ønsker vi å ha dyra lengre på beite. Men dyra har visst en jobb å gjøre på andre beitemarker også.

Januar 2026

Else-Berit Rydningen

Driftsgruppa Frønsvollen